

KÖZLÖNY,

hivatalos lap.

Megjelenik naponként egy — országgyűlés alatt több — nagy regal iven. Előfizetési díj a folyó év hátra levő 69, havára helyben 7, vidéken 8 forint ezüst pénzben — Előfizethetni Budán, a kiadó-hivatalban (vár, Fortuna-utca, Jácica-ház 132 sz. a. m. k. egyetem nyomdája mellett), Pesten Emich Gusztáv könyvkereskedésében és az ország minden kir. postahivatalánál — A szabott díjú hivatalos hirdetések és csatolmányok után a szokott beigtatási és felvételi díjak fizetettek. A meg nem szabott díjnak hasábsoraért 5 p. kr. vétetik. Mellyekért eddigi díj nem fizetett, ezután is díjmentesek maradnak. — Magánhirdetések nem vétetnek fel.

Az országos honvédelmi bizottmányhoz Kossuth Lajos elnök Poszonyból october 30. éjféltől, következő levelet küldött:

Ma reggel 7 óra tájban megkezdttük a csatát, tartott délután 4 óráig. Jobb szárnyunk Mansvörthfalut a Dunánál melly ellenséggel erősen megvolt rakva, erős csata után ostrommal vette be, s az ellenséget belőle kiverte, Gijon őrnagy Ivánka brigadájának 2-ik zászló aljánál a vitézség csudáját fejtette ki. Seregünk mindig előre nyomulva az erős ágyú tüzet éljen kiáltással fogadta s bátran kiállta. Ezután Görgey ezredes a Svehát előtti parton felállított ellenséget vissza verte. Ekkor a fővezér azon oknál fogva, mivel balszárnyunkat Répási ezredes parancsnoksága alatt Langendorf felől az ellenség nagy erővel fenyegette, különösen számos lovassága által túlszárnyalni törekedett, a jobb szárny és jobb közép előhaladását megállította; de már akkor midőn balszárnyunk ellen szerfelett nagy erő vonult össze Répási ezredesnek támadást parancsolt. Répási ezredes itt is vissza verte az ellenséget melly az ütközet alatt érkezett tudósítások szerint mozdulatainak gyorsítására vasutat is használt. Hirtelen fordulván a jobb szárnyról a balszárnyra az ütközet s a balszárnyak erősítésére a közepet nagy tömegek indítván, ez által a csatarend összefüggése megakadt, mi által Görgei ezredes előnyomulásában akadályozva lön: ekkor bár az ellenség minden oldalról vissza veretett a főparancsnok és Kholman ezredes azon véleményét nyilvánították hogy túlszárnyalástól lehetőleg tartani a Fischa melletti posztókba kell visszavonulunk. En ellenben világosan látván hogy az elsőbb csatarendnek helyre állítása, lelkesült hadseregünket Svehát elvételével vagy győzelemre, vagy legalább tetemes tér nyereséssel egy erős védelmi positio elfoglalására legbiztosabban vezetheti, Görgei ezredesért küldöttem. De, mielőtt e parancs sikeríthetett volna: Svehádtul, melly ellenséggel s ágyúkkal megrakva volt, erős tüzelés kezdett ellenünk, seregeink ezt is vitézül állották s visszonozták; — míg végre a jobb szárny leghátulsó sorában állott komárommegyei kaszások egy közelébe esett bombától rendetlen hátrálásnak eredtek ép akkor midőn a sereg két szél szárnyainak egy vonalba hozása végett általános visszavonulás parancsoltatott. A komáromi kaszások rendetlen futamlását előbb magam, majd Repecki képviselő iparkodtunk megállítani, de ez csak pillanatra sikerült, s kiadatott a parancs hogy Fischamend, Klein-Neusiedel, Enzensdorf és Svadorf megtartásával seregünk a Fischán innen tegnapi posztioit foglalja el.

Meg nem vert az ellenség sehol sem, sőt seregeink mindenütt a hol támadtak diadalmasan előnyomultak — de sajnosan kell említenem, hogy Bécs, bár az ütközetet úgy szólván szeme láttára (mert Svehát csaknem elővárosának tekinthető) vertük, nem csak hogy kirohanást nem tön, de még csak két nap óta egyetlen ágyú lövését sem halottuk, mellyel az ellenséget foglalatoskodtatta volna.

En minthogy minden élelmi szerek Fischamend innenső partjára voltak rendezve, oda siettem, a táborozás elrendezése végett, mert a közepet és a balszárnyat rendben részint jáltam hátravonálni, részint a stabnak közvetlen intézkedése alatt e rendről nem kétségeskedhetém. De Fischamendre érkeztemkor a rendetlenül megfutott komárommegyei kaszások állapotát nem ismerő serege által nagy zavart látam előidézettve, s csaknem Rigelsbrunig kellett mennem, hogy a száguldó csapatokat, és a tömérdek szertárszereket a táborba visszatéríteni segítsen. Innen rendeletet küldék a főtáborba, hogy ha csak Moga altábornagy ur a sereg rendes visszavezetésének felelősségét határozottan el nem vállalja, a főparancsnokság Görgeynek adassék által, és mivel a megfutott komáromi nép oly gyorsan haladt, hogy még szekeren sem birtam utolérni, nehogy Haimburgba s még Poszonyba is alaptalan rémülést vigyen, s hogy egyszersmind Poszonyról is gondoskodjam, Haimburgig jöttem, ott rendelést tettem, hogy a visszajövő nép feltartoztassék, s rendbeszedessék, Haimburgból pedig Poszonyba jöve ennek minden véletlen elleni biztosításáról intézkedtem.

Azon cél tehát, hogy Bécszet az ostrom alul felmentsük, egyedül azért, mert Bécs részéről semmi közremunkálással nem találkozánk, nem sikerült. Veszve egyéb nincs, mint az, hogy egy csapással hazánk minden további veszélytől meg nem mentetett. Még mindig, s még huzamos ideig sok reformokra lesz szükség a hadseregben. A feketesárga reminiscenciák a tricolor rózsá alatt is sok helyütt lappanganak, és ez a működésekre zsbibasztóltag hat.

Mig ez éj folytán tudósítást várok a főtáborból, hol Csá-

nyi országosbiztosnak megbecsülhetlen, s minden fogalmat haladó fáradaimai hiven öröködnék. Ezen tudósítástól függend további rendelkezésem. Holnapután annyi erőt küldök Simonics nyakára, a mennyi elég hogy öt semmivé tegye. Minden esetre addig nem távozom, míg az ország ezen részének körülmény szerinti biztosítására nem intézkedtem.

Veszteségünk az ütközet nagyszerűségéhez képest csekély. Halottaink száma alig menend többre 40-nél, s a sebesülteké nem gondolom, hogy 200-at tegyen, mert a mansvörthi támadást kivéve, az egész csata többnyire ágyúzásból állt, a mit vitéz tüzeink ugyancsak emberül viszonoztak.

En magam a csataterén három halottnál többet nem láttam.

Ennyit előlegesen. A nemzet vegye ezt ösztönül minél előbb rendes hadsereget nagyban teremteni. Bécs iránt leróttuk tartozásunkat becsületesen.

Még egyszer kérem a bizottmányt, vegye figyelembe, hogy teljességgel Bécs alatt sem verettünk meg, hanem csak nem tudtuk egyszerre bevenni. Sokan vannak seregünkben, kik e mai napot dicsőségük közé sorozandják; a nemzet bizék igaz ügyében, és saját erejében, mellyet néhány hét óta már is annyira kitüntetett, hogy ha tiz csatát vezetene is, nem volna szabad ön maga iránti bizalmában megcsökkennie.

Annyi mindenesetre bizonyos, hogy azon ellenség, melly idegen földön két annyi erővel fíradt és rendezetben népüket nemcsak nem bírta megverni, sőt a hol támadott mindenütt megfutamlani volt kénytelen. Azon armada, melly azt, hogy tönkre nem tettük csak kiválogatott, s még a napoleoni időkből is hires erős positiojának és Bécs hallgatásának köszönheti; ezen armada, ha nemzetünk önmagához hű, hazánkat nem fogja veszélybe dönteni — de készülnünk kell, mert az ellenség is készülend alkalmasint.

E K
100 sz.

Rendelet

A hadügyészeti tárgyban az országos nemetörési tanács következőket rendeli.

Makovetz Ede hadbíróul a 35-ik honvédszászlóaljhoz (előbb Zrinyi) soroztatott.

Mivel Csaplovics Lajos a porosz herceg nevét viselő 34. soryalozezredhez tétetett át, a táborban álló 14 honvédszászlóalj hadbírói tekintetben a szinte táborban álló 1. és 7. honvédszászlóaljhoz csatlakozik, hol Mátyás József a hadbíró.

A 27-dik zászlóaljhoz — Nagyváradon — Rádi Endre adatott hadbíróul.

A 38-dik honvédszászlóalj (volt Voronyetzky-csapat) hadbírói tekintetben a 9-ik és 10-ik honvédszászlóaljhoz csatlakozik, hol Pajor István a hadbíró.

A 39-ik honvédszászlóalj Győrött csatlakozik hadbíróilag a 23. és 37. honvédszászlóaljhoz, hol Kovácsy Ödön a hadbíró.

A 40-dik Trencsinben alakítandó honvédszászlóalj hadbírói tekintetben a 15. és 16. honvédszászlóaljhoz utasittatik, hol Percz Antal a hadbíró.

A 41. zászlóaljnál Szekszárdon Mészáros Antal a hadbíró.

A 42. Ujhelyen alakítandó honvédszászlóalj hadügyészeti tekintetben a 19. és 20. honvédszászlóaljhoz utasittatik, hol Nissalowszky András a hadbíró.

A Lehel nevét viselő 14. huszárezrednél hadbíró Makay Imre lett.

A zászlóaljokhoz már elutazott, vagy ezental elutazandó hadbírák tüstént adják a nemzetörési tanácsnak tudomására, hogy a kijelölt zászlóaljak mellyikénél, és hol tartózkodnak. Pesten, october 31. 1848.

Nádasy Sándor,
ezredes.

RK.
97 sz.

Miután az eddigelé alakult honvédszászlóaljaknál a főtisztai állomások mind betöltvék, s azok számos oly egyénekkel ellátvák, kik tiszta önzéstelen hazaszeretettel buzditatva léptek a honvédek soraiba, s kik többnyire már ellenség előtti kitűnő szolgálataik által érdemeket szerezvén, illető zászlóalj parancsnokságaik utján főtisztai előléptetésre hivatalosan előterjesztettek, s kik ezeknél fogva semmikép s senki által nem mellőzethetnek: az országos haditanács a honvédelmi bizottmány rendeletéből oda van utasítva, hogy senkinek főtisztai állomás elnyerése végett magánfolyamodványát el ne fogadjá.

Ezen rendeletéről a honvédelmi bizottmány mindazok, kik a honvédszászlóaljaknál főtisztai minőségben ezután alkalmaztatni óhajtanának, azon hozzáadással értesítettnek, miszerint a már alakult honvédszászlóaljakon kívül netalán alakulandóknál a főtisztai állomások kizárólag csak olyanokkal lesznek betöltendők, kik a zászlóaljaknál vagy seregredeknél már szolgálván, illető parancsnokságuk utján mint érdemesek előléptetésre felterjesztetni fognak; s így ha czélt érni akarnak, álljanak, a közhonvédek sorába bebizonyítandók, hogy minden haszonlesés, minden magán érdek nélkül hordozzák a honboldogulását szívükön. A jó hazafinak illy elhatározott fellépte kitűnőbb leend, közméltánylatra is méltóbb, mintha csak egyedül tiszti minőségben kívánna részt venni a haza védelmében. Az értelmiség illy erélyes fellépte, bizalmat gerjeszt a köznépp fiataljaiban, ha azokat egy sorban maga mellett látja, kiket eddig mindig csak maga felett tudott.

Pesten, oct. 31-kén 1848.

Nádasy Sándor
ezredes.

Névjegyzéke

a honvéd zászlóaljakhoz kinevezett, s tisztségeikről leköszönt egyéneknek.

Kabos András 2-dik z. a. hadnagy, volt őrmester az 51-ik ezr.
Gyulai Ignátz 2-dik z. a. hadnagy, volt őrmester.
Nagy Ferencz 3-dik z. a. hadnagy, „
Anker Lipót 5-dik z. a. főhadn. „ 32-ik ezredbeli hadn.
Botlik Márton 6. z. a. főhadnagy, „ hadnagy a csajkás ezr.
Szászits István, 8. z. a. főhadn. „ 48-gy. e. hadnagy.
B. Fellner Eduard 8. z. a. hadn. „
Balogh Ádám 10. z. a. hadnagy, „ 34. ez. hadnagy.
Hatfaludi Sándor 10. z. a. hadn. „
Tamásy Lajos 14. z. a. század. „ nyugdíjas százados.
Höschl Vilmos 15. z. a. hadnagy „ őrmest. 52-ik gy. ezr.
Dragovits Vincze 22. z. a. hadn. „
Sebich Ábrahám 26. z. a. hadn. „ 52-ik sor. e. őrmester.
Olsefszky Jerom 27. z. a. főhad. „ 37-ik ezredbeli hadn.
Szabó Károly 11. z. a. hadnagy, „ hadi őrmester.
Bony Mihál 37. z. a. főhadnagy „ 62. s. e. hadnagy.
Pavelits Gáspár 28. z. a. főhad. „ 37. e. hadnagy.
Közina Lajos 34. z. a. főhadn. „
Bernay Károly 9. z. a. főhadn. „ nyugdíjas hadnagy.
Pest, novemb. 1-én 1848.

Nádasy Sándor,
ezredes.

Az aradi sóhivatalhoz tiszti irnoknak Páris János, huszti k. uradalmi gyakornok neveztetett ki.

Adakozások.

E. K.
99.

Ilkey Karolina két darab vánkost, egy pokróczót, egy csomó tépést és pólyát; Mracsó Mária egy köteg tépést; Kendelény-Szily Betti asszonyság Pestről egy darab madráczot, egy paplant, két darab vánkost, két vég vászont, hat darab pólyát; Valkay Emelka három pengő forintot, egy font tépést, és nyolcz darab pólyát, végre a Pozsony-Nagy-Szombati vasut személyzete 52 ft 17 krt p. p. a haza oltására letettek.

Midőn ezen buzgó és dicséretre méltó áldozatokért a haza nevében hálás köszönetet mondok, biztosan reményilem, hogy e szép példa számos utánzókra találalnd.

Nádasy Sándor, ezredes.

A Pécsen tartott színházi előadásból a sebesült harcosok számára bejött 72 ft 23 kr p. p. Ez összegért a haza nevében köszönet mondatik.

Kelt Pesten, november 1-én 1848.

Az országos honvédelmi bizottmány.

Igazítás.

A Közlöny 148-ik számában megjelent kinevezési közleményben hibásan áll, hogy Rasztoczky Mátyás volt hadnagy a 36 honvéd zászlóaljhoz volna főhadnagyl kinevezve. — a 26-ik hoz kellene állani; ugyazinte:

A 28-ik zászlóaljhoz kinevezett hadnagy Kossuth Gusztáv nem a 9-ik honvéd zászlóaljtól, de a Zemplin megyei önkintesektől tétetett a 28-ik zászlóaljhoz; továbbá:

A 14-ik számú (Lehel) lovas ezredhez kinevezett főhadnagy, nem Andrásy, — hanem Andrásy Károly; végre

A 15-ik lovas ezredhez őrnagyl kinevezett kapitány gróf Betlen Gábor helyett gr. Bethlen Gergely teendő.

Mik is azért ezennel kiigazittának.

Alvidéki hírek.

Verbász, octob. 29-kén. Ugyeink e vidéken az igazi vágásba kezdenek vitetni; — naponként a körülmények által igényelt intézkedéseket látunk tétetni, — s ez örömet, nyugalmat szerez nekünk, mint a' sinlődő anya oldalánál álló fiúnak, ki az orvos nyújtotta gyógyszer után a' betegnél könnyebbülést vesz észre. — Ha véleményünket az itteni dolgok felett kimondjuk, hisszük, a' közvéleményt tolmácsoljuk. — Les vaus compliments, les perfides protestations nous accoutument á tout alterer, á tout exagerer; — nous ne diminuerons, ni ne grossirons en rie la verité.

Kormánybiztosunk Be öthly Ödön úr, mult hét elején Ó-Becsén a' magát jelesül viselt katonaság között érdemeleket és jutalmakat osztta ki; — mult csütörtökön a' nemzeti színek kitűzése az itteni táborban megtörténvén, — ma Ó-Kéren történik hasonló, s épen most hallunk ágyúörgéseket, hihetőleg az ünnepély nagyszerűsére ágyúznak. — Zárjel közt — tegnap is hallatszott Futak felől ágyúzás, okát nem tudjuk eddig, miért? — Kis- és Ó-Kérről Futakra megy kormánybiztos ur ugyan e' czéliból.

Mult kedden kibocsátott szent Tamásról egy cservenkai német, ki 14 hét óta mint fogoly volt a' lázadók között; — egy szerb levelet hozott „Betű”-nek czimezett kormánybiztos urhoz, mellyben a' rabok kölcsönös kicserélése iránt van felszólítás „Biga” kapitány által aláírva; — tegnap elbocsátott egy rác rab a' levéllel sz. Tamásra, honét megint kieresztetett egy másik cservenkai német Bakonyi vezérőrnagyhoz intézett német levéllel, Bigától, mellyben a' lázadók részéről engedelmet kérek irra, hogy a' sz. tamásiak földjeiket szánthassák, s viszont általok is megengedtetnék, hogy a' mi embereink hasonló tehessenek; — de bizony nekik visszaíratik, hogy e' hazában független szerb nemzet nem ismertetik el, — rablókval van dolgunk, — ezért egyezkedési feltételekkel illy módon nem ereszkedhetünk; — továbbá levelökben rosz néven veszik, hogy a' szenttamási szállások a' mieink által gyujtatnak, holott ők most ellenséges lépéseket nem tesznek; ezen beszédre azooban mi Temerin, Jarek, Török-Becse, Kikinda, Debellács s több helyekre mutatunk, hát ezt ki tette? — Egyébiránt több rác foglyokat hoznak naponként; tegnap este két Zanini gyalog hozott Ujvidék tájáról, egy, valószínűleg római sánczbeli kémet. — Még sok magyar van ben sz. Tamáson, most azonban már nem bántják őket. — A' kieresztett németek szeméit beköték, midőn sánczaikból kihozák.

Tegnapelőtt két szervianust hoztak ide Bánáthól, kik a' tomasováci táborból átszöktek a' mieinkhez, a' nyomor hajtottá őket; itt becsületes bánásmódban részesültek, s Bajára szállították; ezek is azt állítják, hogy kényszerítve voltak ellenünk fegyvert ragadni, s most kész volna 600 szervian ama vidéken hozzánk ájtónni, de nem mernek, félnek, hogy ellenképen fogadtatnak.

Tegnap és ma találkoztunk Don-Miguel ezredbeli gyalogokkal, kik Pétervárról Verbászra szöktek, kormánybiztos urnál magukat jelentők az okból, mivel Péterváradon, a' leginkább óhitű tisztjeik üldözéseit ki nem állhatják a' karloviczi csata óta, mondják, hogy százan kit fognak megszökní többben utánok, mert sorukat többé nem tűrhetik; korm. biztos ur nem helyeslé ugyan tettöket, megfeddte őket, de e' gonosz állapot változása iránt erőlyesen fog intézkedni. Hiába, erőlyes eljárás kell itt; ama Csernovicsfélé átkozott politica nem segít; lám, Ujvidéken most milly pompásan mennek a' dolgok, mióta Beöthy k. b. ur amugy igazán, mint sas a' verebekre, a' gazok közé lecsapott.

Már 1700-an felül vannak, ujjonczaink; lesz elég, csak a' többi is ugy menjen, mint a' beavatás. Honvédeink megkapták az atilákat s egyebeket, szegényeknek beh jól esik; tán majd kevesebb lesz a' betegek száma.

Táborbeli katonáink egy része nov. 1-5 napjaiban bejő a' helységbe, az előőrök az ujjonnan készített nagyszerű sánczokban tanyázzandnak.

Nemzeti gyűlés.

LXXXVII-ik ülés a' képviselőházban, october 31-kén reggeli 10 órakor. Elnök: Pálffy János.

Elnök: Az ülés megnyit. Az utóbbi ülés jegyzőkönyve fog felolvasatni.

Ludvig: olvassa az october 28-ki ülés jegyzőkönyvét.

Záborszky Alajos: A' jegyzőkönyvre azon észrevételeim van, hogy hol a' köszönet Bathányi Kázmérnak kimondatik, ott elmaradt az: hogy az egész seregnek is köszönet mondatik. Ez el volt határozva, s nincs a' jegyzőkönyvben megérintve. (Betételt.)

Elnök: Mindenek előtt jelentem a' tisztelt háznak, miszerint hajthai seregünk f. hó, 28-án előnyomulván az ellenséget mindenütt visszaverie, Fischamentet és Schwechatot elfoglalta, s' tegnap reggel 1 1/2 állomásra volt Bécsötől. (Éljenek) Erdélyből rézint gyászos, részint örvendetes tudósítások vannak. Gyászosak, mennyiben a' reactio felkeltette a' népszemvédeyek dühét egymás ellen, és most rondes háboru helyett rablás, gyilkolás és gyujtogatás van napi renden. Más felül nemcsak a' székelység, hanem a' magyarság is egyenlő erővel kelt fel a' közös ellenség ellen, s' mindenütt a' legjobb sikerrel működnek. (Tetszés.)

Záborszky olvassa b. Vay Miklós kormánybiztos jelentését, melly szerint az ellenség Enyednél megveretett 'sat. (Kzután a' mult lapunkban közölve volt jelentés olvastott.)

Elnök: Ezzel egybekötésben, van szerencsém a' tisztelt házzal tudatni, melly megérdemli, hogy a' jegyzőkönyvbe jöjjön be, talán a' tisztelt ház ki is fogja jelenteni méltánylását az illetők iránt. A' Mátyás lovasságnak 96 főből álló egy százada, Bethlen Gergely százados vezérlete alatt, egy olly nagy számból álló ellenséges táborra ücsöt, melly ha hivatalosan nem állna, allg hihetnénk; 8000 főből álló seregnek csak 96 lovas neki vágott, s' többet 200-nál közülük lecsipott,

Többet azért nem tudott, mert az ellenség egy erdőbe menekült, s az aprításban kifáradtak a' buszások. Gondolom a' ház szinte ugy ezen derék százados ur, ki a' honvédelmi bizottmány őrnagysággal jutalmazott (Éljene!) ugy ezen kis csapat iránt is méltánylását fogja kifejezni. (Helyes!)

Záborszky olvassa Pulszki Ferencz álladalmi titkárnak Parendorfon kelt hivatalos tudósítását. (Tegnap lapunkban közöltett.)

Madarász László: A' történetben hallatlan tény, hogy egy egyén, legyen az magyar, spanyol, vagy angol megtagadja születésének történelét. Midőn valaki azt mondja: én más véleményben vagyok mint az egész ország, más jogok mellett harcolok, azt meg tudom fogni: hanem hogy azt mondhasa egy egyén, mint Pálfi Móricz, hogy megszűnt magyar lenni, én azt a' bűnök legmagasabb fokának ismerem s olly alacson elvetemedésnek, mellyet a' természet nem hagyhat büntetlenül. Méltóztassanak meggondolni hová vezet ez, midőn egy egyén azt mondja: én megszűntem magyar lenni. Azt értem, midőn valaki expatriálja magát midőn azt mondja: én egy más honnak kivánok polgára lenni; de hogy születéséhez is tudjon hivatalen lenni, azt megfogni nem tudom. Nem is kell kiterjeszteni a' képviselő házak figyelmét, hogy mit tegyen iránta, mert ott van a' háznak határozata, alkalmazza reá azt a' bizottmány: hanem kijelenteni mikint Magyarország azon sajnos eseményt megérte, hogy találkozott honfi, ki a' hálátlanságot azzal tetézte, hogy kimondja: megszűnt magyar lenni; azt a' haza máskép nem tekintheti, mint olly egyént, ki atyját és anyját öli meg, mileg nagyobb véték.

A' másokra nézve t. i. hogy táborunk szónokát Jellachich elfogatta, ehez nem kell semmit szólni, mert arról több alacsonságot is tudunk mint ezt; mert megtámadni egy házat sokkal több, mint egyes egyének szabadságát tapodni; azonban hogy Windischgrätz elnézheti, mikint az ő táborában ollyan a' miveltséggel össze nem fero s' egész Europa figyelmét maga ellen felebzőző tett követtessek el, azt nem lehet máskép tekinteni, hanem ha azon fővezért az illyen alacson tetekkel identifiáljuk. Nem látok más teendő, mint ha az illyen nemzeti jogot sértő tettei Europa hozuló figyelmébe ajánlja a' ház. Többet tenni azért nem látnék czélirányosnak, mert ugyis azt hiszem fegyver éle határozott tegnap vagy ma dicsően előnyomuló seregünk, s az ő megfutamodott csapatja között. (Tetszés.)

Riskó Ignác: Azon észrevételeim van Madarász László előadására, hogy Ivánka elfogatására nézve ürügyül az hozatik fel, mintha Fligelli szinte mint parlamentair fogatott volna el. Az analogia nem áll, hazugság az egész. Fligelli nem hozták, seregünkhöz volt utatitva, hanem mint pártember volt küldve Lamberg tábornokhoz, ki a' ház proseribált; ennélfogva parlamentairnak nem tekinthetjük. Én tehát azt is szükségesnek látom a' határozatba beszövetni, hogy az analogia nem áll. (Helyes!)

Záborszky jegyző: Olvassa Szallopok Lajos verőczeme gyei diakorvni képviselőnek Eszéken, october 28 kán kelt levelét, mellyben minthogy gr. Bathányi Kázmér főispán és országos biztos mellett mint megyei alispánnak működése Verőczemegyében a' rend és csend biztosítására szükségesített, engedelmet kér otthoa maradhatásra (Megadott). Baranyamegyei két helység a' halászat iránt törvényt hozatni kér. (A' kérelmi választmányhoz utasított.)

Elnök: A' felsőház a' képviselőháznak herceg Windischgrätz és b. Pushner iránti határozatát minden változtatás nélkül elfogadta.

Kórodi Samu tordamegyei képviselő tegnapelőtt hozám folyamodott azon kérelemmel, hogy ollyan sürgető házi körülmények igénylik hazamenetelét, mikint a' legnagyobb kár nélkül lehetetlen csak egy órát is várnia. Bizván, hogy a' képviselőház méltányolni fogja kérését, az engedelmet neki megadtam.

Antal Mihály, Tarnai Mátyás és Piller Gedeon hasonlóan néhány napi szabadságért eszedeznek. (Megadott.)

Riskó Ignác: Ezen eltávozásra adott engedelmei alkalmat szolgáltatnak nekem azon kérdésre, hogy nincs e' jelentése az igazolási választmányának; mert ha eltávoznak némelyek, akkor ezélszerűnek találom, hogyha vannak megbízólevelek, ezeknek igazolása által azon bírány pototassák. Az igazoló választmány volt utasítva, hogy járjon el foglalkozásában, szeretném tudni, hogy járt el?

Elnök: A' választmány eljár, a' jegyzőkönyv fog olvastatni.

Zmertics: Olvassa az igazolási választmány jegyzőkönyvét, melly szerint Császár Ferencz verseczi képviselőnek választását nem igazolhatja azért, mivel megbízólevele elő nem mutatott, és megválasztása csak egy missilis levél által adatott tudtára.

Huszka Mihály békes gyulai képviselőnek megválasztását törvényesnek és igazoladónak véli.

Bagosi Sándor választása ellen beadott folyamodványt, minthogy elkészít, tanácskozás alá nem vehetőnek véleményezi.

Besztercezi képviselő Strédiger Dániel magát meg nem jelenése és a' magyar nyelv nem tudása miatt september 1-ig igazolni tartozván, minthogy magyarul ért ugyan, de nem szónokolhat, és igazolását sept. 9-én nyújtotta be, az igazoló választmány választását érvénytelennek véleményezi.

Riskó Ignác: Nekem csak a' verseczi választásra van észrevételeim. Én ugyan elismerem, hogy a' választmánynak missilis levélre nem lehetett a' választást alapítani; de más részről azt is elismerem, hogy Verseez állása fenyegetve van, és a' választó község maga is terrorizálva lehet. Ugy hiszem a' választmány véleményét lehetne alapul venni arra, hogy elnök ur tegye magát érintkezésbe a' verseczi közönséggel, és a' megbízó levél kiadatását szorgalmazza.

Bartos Ede: Én más vélekedésben vagyok, én ugy hiszem, hogy ezen választás helyes; hanem, hogy a' ház elnöke járjon el, és az teljesítse azt, mi kötelessége annak, ki megválasztott, nem tartom szükségesnek; hanem a' ki követ akar lenni, tegye meg a' szükséges lépéseket, és adja elő megbízólevelét.

Zmertics: Ugy hiszem a' dolog egészen tisztában van. Az osztály véleménye az, hogy Császár Ferencz megválasztása, csupán egy beadott missilis nyomán nem igazolható; ebből az következik, hogy ha beadja megbízó levelét, akkor igazolthatatik.

Elnök: Tehát a' tisztelt ház elfogadja a' választmány véleményét. (El!) Már most olvastatuk a' pénzügyi ministeria maak kinyomtatott javaslatait.

Ludvig János olvassa a' pénzügyi ministeriumnak következő javaslatot:

„A' pénzügyministerium az országos honvédelmi bizottmánynak! Az ország több törvényhatóságából a' pénzügyministeriumhoz érkezett, és utasítást kikéro jelentések e' következő tárgyakban igényelnek kormányi határozatokat, mellyeket a' tisztelt bizottmánytól ezennel kikérni sietek:

1-ör. Valjon a' katonalelmezés november 1-5 napjától a' törvényhatóság által a' mostani szokás szerint eszközöltessék-e?

Vélemény:

E' rendkívüli állapotban addig, mig a' törvény e' részben intézkendik, minden törvényhatóságokban a' katonatartás árcsökentés utján válalkozók által sikeressitessék; mert bár mi történjék e' tárgyban, az ekkép kötött szerződések átvételével minden pillanatban és zavar nélkül az álladalom egyesek nyomasztása nélkül átvetheti az életmezést.

2-ör. Adóra általán, de a' házi adóra különös szüksége levén minden törvényhatóságnak, azon kérdés támad, milly módon vetessék ki 1-5 novemberétől a' háziadó, hogy az 1848. évi VIII. t. cznek is e' légtétessék. —

November és december hónapokra felszámítván minden törvényhatóság házi szükségét, és azt az e' végre kiküldendő bizottmányban meghatározandó kulcs szerint minden lakos osztályaira egyaránt és aránylag ildsigiesesen és jövő kiegyenlítés iránt vessé ki. Budán, october 25-én 1848.

Pénzügyministeri álladalmi titkár
Duschek Ferencz.

A' közteherviselés felállított elvénél fogva ez a' közmunkára is kiterjesztendő levén, a' november és december havakra amugy is e' cékely mennyiségben szükségesül közmunkák a' házi adó közt készpénnyel gyanánt lennének kivetendők, azon hozzáadással, hogy ez természetben leszolgálandó munkával is lerovathatik, mi által előretnék az, hogy a' szegény, a' ki dolgozik, kevesebbet fizet, a' ki pedig idejét hasznosabban tudja alkalmazni, pénzzel járul a' közmunkához.

Az első pont minden észrevétel nélkül elfogadjatott.

A' második pontra nézve:

Madarász László: Nekem ezen pontra észrevételeim van 1-5-ör: Ha ily méltóztatnak elfogadni, a' mint itt van, olly messze viaszuk a' kérdést, hogy a' költségcsítés a' sok számítás, kivetés, kiosztás szerint elhalad két hónapra időre. Én a' dolgot egyszerűsíteni kívánom. Elöttem két eszme van 1-5-ör: hogy adó nélkül az ország nem lehet, tehát azt kell tetelgesíteni, de a' mostani körülményekhez ugy kell az adót mérsékelni, hogy azt az országnak mostani helyzete megbirhasa. 2-ik nézetem az, hogy az adó eszméje által az adómentesség a' hazában egy óráig se létezzen. E' két nézetet összekötve, bátor vagyok a' ház előtt egy igen egyszerű indítvánnyal elő állani. A' második pontnak eleje megmaradván: „November és December hónapokra felszámítván minden törvényhatóság házi szükségét” ezután jönne a' következő: „ennek egész összege az e' végett minden törvényhatóság által rögtön kiküldendő hét tagu esküdt bizottmány általi földbirtokosokra igazságos arányban vetessék ki.” Ezen eszmében ben van hogy a' földbirtok mindenek előtt tisztában levén, azon somma evidentiába, bizonyosságra hoztassák, melly a' házi szükségekre megkivántató lesz. Ezt igen könnyű lesz kivetni minden határra; könnyű lesz kivetni a' földbirtokra ismét a' commun rendszernél fogva, hogy miként legyenek pótolva a' házi szükségek. Ugy látszik mintha a' fölolvastott javaslalban ki lenne játszva minden szorgalom, s az eddigi teherviselő állományok, mellyek a' dikákat tették, mintha egészen elhallgatnának. Méltóztassanak szem elől nem tevészteni, hogy itt két hónapra van szó. Méltóztassanak meggondolni, ha november első napjig lehet e' más összeírast tenni? ha igen, kezét fogok a' javaslattal. — Ezen kívül kívánnék még egy 2-ik szakaszt hozzá tenni, hogy a' birtoktalan is egészen, ki ne causszék az adózás alól; „18 éven fölül minden egyénre ezen két hónapra fejenként 5 ezüst krajczár vetessék ki, mellyel a' lehető, de előre nem látott költségeket lehessen fedezni.” Méltóztassanak a' kettőt összekötni, és e' harmadikat is hozzá tenni, u. m. „mindegy megyei hatóságokban és kerületekben”, de a' városokra kívánnék egy más kulcsot felállítani „a' városi hatóságoknál az eddigi kulcs szerint leend a' kivetés, kiterjesztetvén az adózás az eddig adómentesekre is,” mert a' városban másként áll a' dolog, miután ott van classificatio, minélfogva az adózás kulcs biztosítva van. — Én ugy látom, hogy mi az idén annonyiságot illetőleg nem igen nagy summára számíthatunk, s azért indítványomban a' hadiadóról egy szó sines; de erre egyszerű a' felelet, hogy t. i. ezen két hónapra a' mostani birtokosok a' házi szükregeinek fedezésével, katonai tartással, kiállításal, ruházattal lévén terhelve, alig lehet valami nagy mennyiségre számítani, én tehát ennnyivel megelégszem; azonban kívánom, hogy változtassuk meg ezen határtalan kulcsot, mellynek következzése nem egyéb lenne, mint az, hogy novemberben semmi adónk nincsen. Méltóztassanak meggondolni, mikép érhetjük el, hogy adónk legyen, és a' kibúvásnak ajtót ne nyissunk; mert gyakorlatilag véve a' dolgot, ha egy egész megyének háziadója tesz 10 ezer forintot, azt könnyű lesz minden megyében egy nap alatt kivetni; akadály jönne talán akkor, ha egyik hold föld nem lenne ollyan mint a' másik, mert kibúvárt lehet keresni eleget. Hanem ez sem áll, ha meggondoljuk, hogy ben van a' javaslalban az esküdt bizottmány, a' mi egy áltájjában nem új dolog. Mert ha a' harmadik országgyűlési actákra visszaméltessék ni méltóztatnak, ott láthatni, hogy akkor az országgyűlési költségeket is esküdt bizottmány vetette ki; tehát ezen eszme nem új; s azért ajánlom a' háznak figyelmébe. (Maradjon a' szerkezet!) Hiszen méltóztassanak azt elfogadni, hanem mindeki követelheti azt, miszerint mód nyujtasék arra, hogy novemberben adónk legyen. Teassék megtenni az előkészületeket, hogy november adó nélkül ne maradjon, mert a' nemesség közül most is vannak ollyanok, kik az adómentesség alá bujni kívánnak.

Bezeredy László: Épen az által, mi Madarász László képviselő ur előadott, nem fog eléretni az általa a' praemissában megállapított elv, t. i. hogy mindenki fizessen. A' képviselő ur azért ajánlja indítványát, hogy senki az adózás alól ki ne bujjék; már pedig mihelyt csak a' földbirtok fog megadóztatni, ezen elv nem éretik el,

mert az melly ad hogy so van, mel nem lehet esot. Én szairása, — vétesa — vésent könyebbé van a' ku va tehát B elöttem a mindjárt előadott fog tudat akar többio által el lesz m hatóságok kozások kor jó b dezza? m Tudjuk, k lapokban földi birt táladonok be fog tu tes össze nem ugy pediens, látok m mert ha pénz nem B most esz és ez min bankokra zéséről, szó. Ezen két holna Mi Madat. i. minc lehessen hogy ház inertiájár földadó tartok, dások, iránt tett tatik me szükség het mon mert ezen és ezen a' szükse azonban rint kiv szegény B kezelt kö tal ugy birtokra kép állan szerkesz Madarás kikre ma hogy ne azon ut darász L asidó va lene fiz és nem fog esni rint mon zettek; L ezen két hanem n törvényh az adó k az tárgy minő ne lenesen. holnap a szükseg melly me és a' me kulesot ily logca B bályok s vastatani. Z által bea B felállani pont fel

mert az 5 krós adó nem fogja kiegyenlíteni azon aránytalanságot, mely abból ered. De más nehézsége is van. Méltóztassanak felvenni, hogy sok helyen a birtok nincs elkülönítve, oly sok közös birtok van, melyre aránylagosan annyit kivetni, mint a magános birtokra, nem lehet, és így a kulcs maga szenved kivételt, és megrontja a kulcsot. Én sokkal egyszerűbbnek látom, hogy a nemzeti birtoknak öszszesírása, — minthogy a nemesség eddig is sokféle tárgytól fizetett, — vételesség föl az esküdt bíróság által; és így a rovatos öszszesírás alatt volt mennyiség után sokkal könnyebb lesz megtenni a kivételt, sokkal könnyebb és hamarabb lehet repartálni és felosztani, miután tudva van a kulcs, mely szerint senki sem szenvedne kivételt. Fölvilágosítva tehát elfogadom pénzügyministeri titkár javaslatát.

Bezeredy István: Én ellenkező véleményben vagyok az előttem szólóval, mert azt gondolom, hogy azon tőtekintetnek: hogy mindjárt legyen pénz, úgy teszünk eleget, ha Madarász László által előadott tervet fogadjuk el. Az, hogy kiegyenlítés fog történni és be fog tudatni a rendes adóba, a dolognak minden mérgét elveszi, mert akár több vagy kevesebb vettük most ki, a bekövetkezendő imputatio által minden sérelem el lesz osztva, és így minden kibuvó ajtó el lesz mellőzve, különben ha bármi kulcsnak kidolgozását a törvényhatóságokra bizzuk, előre láthatjuk, hogy micsoda feltételek és tanácsok fognak történni. Már holnap első november, és kérdem: mikor jó be a pénz? minden szükségünket az itteni bankofabriká fedezze? mire jutunk? az első kellék az, hogy mindjárt pénzünk legyen. Tudjuk, hogy minden pénzkereset, a földbirtok, a fabrikák hanyatló állapotban vannak, s minden más kereset megszűnt, csak egyedül a földi birtok az, melyre lehet két hónapra az adót kivetni, az által a tájajdonos károsítva nem lesz, mert adója a következő hónapokba be fog tudatni. Mit Madarász László előadott t. i. az 5 kr igen nevezetes öszszeg fog behozni és nagy részét pótolhatja a szükségeknek. Az nem úgy van javasolva mint kimerítő adókulcs, hanem mint olyan expediens, mely a jelen körülményben segít rajtunk. E tekintetben nem látok más módot, mint hogy fogadjuk el Madarász László javaslatát, mert ha más kulesot állapítunk meg, disputatio lesz elég januárig, de pénz nem lesz.

Bartos Rde: Mindenek előtt figyelemzettem a házat, hogy most csak két hónapról, másodsor hogy csak házi adóról van szó, és ez minden aggodalmát elenyészteszheti Bezeredy István urnak, ki a bankókra és a költségekre apellált; mert nem országos költség fedezéséről, hanem a törvényhatóságok házi költségei fedezéséről van szó. Ezen ideiglenes adókievetés csak két hónapban fog történni, mert két hónapra tökéletes rendszert kidolgozni sem lehet, sem érdemes. Mi Madarász László ur előadását illeti: aggodalma igen helyes, hogy t. i. minél hamarabb vételessék ki az adó, és módrol gondolkodik, hogy lehessen azt elérni, de elosztatja minden aggodalmát azon eszme, hogy házi adóról van szó, mert tudjuk, ha a megyéknek megszokott inertiájára visszagondolunk, házi adó nem lesz. A beadott tervben földadó van javasolva, arra nézve Bezeredy István képviselő urrai tartok, mert igen nevezetes tagok esnének adózáson kívül t. i. aradések, kereskedők s a t. kiket megkivánánk róvni. Mi a városok iránt tett előterjesztést illeti, miszerint abban a mostani kulcs kivánatit meg tartani, itt a kulesot meghatározni nem lehet, mert azt a szükség határozza meg, és az abból eredő öszszeg; tehát azt nem lehet mondani, hogy a jelenlegi kulcs szerint fognak adózni a városok, mert ezen két hónapra kisebb vagy nagyobb költség lesz szükséges, és ezen kulesot egy hét tagból álló bizottmány fogja megállapítani, és a szükséghez arányozni. Az öt pengő krajczár adózatát elfogadom, azonban jobb szeretném, ha már mindenki a megpendült eszme szerint kivételendő adónak $\frac{1}{2}$ fizetné, és így a gazdagabb többet, a szegény kevesebbet adóznék.

Halász Boldizsár: Igen kevés különbség van a két szerkezet között. Az egyik azt mondja, vételessék ki az adó az illetők által úgy mint azt legjobbnak tartják, de nem mondja azt, hogy a földbirtokra ne vételessék ki, mert ha azt mondaná, akkor egészen más-kép állna a dolog; és így csupán csak az a különbség van a két szerkezet között, hogy a pénzügyministeri szerkezet többet akar mint Madarász László. Tisztelt képviselő ur öt krajczárt akar vetni azokra, kikre más adó is vetetik, és ebből nem következik az, mit ő mond, hogy nem akarának adózni a nemesek, sőt igen is fognának adózni azon uton mint a megye reájok róva. Hanem azon nehézség van Madarász László előterjesztésében, hogy ha látni fogja a nép, hogy egy százó vagy más árendás 5 krt fizet akkor, midőn neki tis forintot kellene fizetni, az nem fog jól esni. Azért én a szerkezetet pártolom, és nem gondolom azt, hogy e részben panasz legyen, mert kevesebb fog esni azokra, kik eddig kevesebbet adóztak. Az nem áll, miszerint mondatik, hogy az adó azokra is vételessék ki, kik eddig nem fizettek, mert azt a szerkezet is mondja.

Lónyay Menyhért: Ha arról volna szó, hogy ne csupán ezen két hónapra az illető megyék házi szükségét kellessék fedezni, hanem más adó volna szóban, akkor természetesen látnám, hogy a törvényhatóságok szükségképp ki kellene egy kulesot jelenni, miszerint az adó kivételnek. Ha illyest akarunk, itt van az 1848-ik évi budget, az tárgyalva van a képviselőház által és elhatározva, — itt láthatjuk minő nehézséggel jár, midőn az adó alapja meg nincs határozva ideiglenesen. De mivel itt semmi másról szó nincs, mint arról, hogy két hónap alatt a megyék fedezzék szükségüket, itt más kulesot nincs szükség határozni, megmutatta ezt a napokban a honvédelmi bizottmány, mely meghagyta, hogy a megyék állítsanak ki ennyi s ennyi katonát, és a megyék ki is állították. Ha ezen két hónapra bár mely helyes kulesot dolgoznának is ki, annak alig vehetnék hasznát a megyék, és így legelőszörűbb lesz, ha megmarad a szerkezet.

Elnök: A szerkezet ellen egy módosítás adatott be, a szabályok szerint ebből a szerkezetre kell szavazni, mely fel fog olvastatni.

Zaborszky Alajos: Jegyző olvassa a pénzügyministerium által beadott szerkezetet.

Elnök: Azok, kik ezen szerkezetet pártolják, méltóztassanak felállani (Felállanak.) A többség elfogadta a szerkezetet. Még van egy pont felolvasandó.

Olvastatik az utolsó pont, mely felállítás által szinte elfogadtatott.

Elnök: Több tárgy nem lévén az ülés eloszlatik. Fel 12-re az ülés eloszlatott.

XXVII. ülés a felsőháznál novemb. 1-jén reggeli 11 órakor; **Elnök:** Majláth György országbíró.

Elnök: Tisztelt ház! Minthogy az óta, hogy utolszor volt szerenés a tisztelt ház tanácskozásában részt venni, több idő telt el, engedje meg a tisztelt ház, hogy igen röviden emlitem távollétem okait. Mibelyt hitelesen értesültem az iránt, hogy a nádornak lemondása után a helytartói hivatal személyemre szeloztatott ruházattal, mulhatlan kötelességemnek ismertem azonnal Bécsben személyesen megjelenni a végett, hogy az elnem fogadhatós törvényes okait az illető helyeken előadhassam, (Ejjen!) s minden ez iránt netalán tesudó további lépéseknek idejekorán elejét vegyem. Ez sikerült is. Hogy ezen felül, bár mennyire ohajtottam is, egyebet hazám javára ez alkalommal nem eszközölhettem, hogy a kozbejött előre nem látható rendkívüli események miatt későbbin térhettem vissza, mint kívántam, azt, és annak okát, mint értésemre esett, tisztelt barátom b. Perényi Zsigmond már a tisztelt ház elébe terjesztette. Ezeknek ismételésével a tisztelt házat unatni nem akarom, engedjek meg azonban, hogy ezen alkalommal tisztelt b. Perényi Zsigmond szives fáradozását és észszerű működését megköszönjem (eljeuek!) magamat pedig a tisztelt ház további sziveségébe ajánlom.

A mai tanácskozás tárgya egy határozat, melyet a képviselőház tegnap ülésében hozott, s mely ma velem közöltem. Ez mindenek előtt fel fog olvastatni. Egyébiránt meg kell jegyezmem, hogy rendes jegyzőink közül egyik sem lévén jelen, miután úgy értem, hogy az utolsó ülésben b. Bánffy Pál volt szives a jegyzőkönyvet vezetni, talán kérnék meg, sziveskedjék azt ma is tenni.

Báró Bánffy Pál olvassa a pénzügyministeri előterjesztés következtében kelt határozatát a képviselőháznak. Minek végeztével

Elnök: Ezen tárgy annyiban sürgős, a mennyiben oly provizióról van szó, mely első novembertől veszi kezdetét, ma pedig már november 1-ő napja van; jó volna tehát, ha méltóztatnának, a dolog sürgős voltánál fogva ugyanazt azonnal tárgyalás alá venni, s pontonkiat felolvasatni. (Halljuk!)

Báró Bánffy Pál olvassa az első pontot. Erre:

Báró Redl: Nona a katonatartás egyike a legterhebb feladatoknak, mindazonáltal nem akarok most abba avatkozni, melyik e részben a jobb mód, az állandalom általi tartása-e a katonaságnak, vagy az ársökkenési mód? de bizonyos az, hogy a mennyiben csak lehet, a tekintetben is kötelességünkben áll, a népen segíteni, s könnyebbitéséről gondoskodni; könnyebbitése lenne pedig a népek, ha most egyszersmind kimoadatnék, hogy ha árverés alkalmával a községek ugyanazon feltételek alatt kivánják az élemezést magukra vállalni, mint az egyesek: ez esetben a községeknek legyen elsőbbségük. Ez minden esetre könnyítése volna a nép terhének, azért kívánom, méltóztatnának ezt a jelen határozatban kimondani. (Felkiáltások: maradjon a szerkezet!)

Báró Vay Károly: Én mindenesetre a báró ur által előadott módosításhoz járlok, a mennyiben gyakorlatilag látam azon megyében hol lakom, hogy az előadott mód által könnyítetik a nép terhe. Ott az élemezést ársökkenés után adta ki a megye, később azonban látván, hogy ezen ársökkenés sok visszaélésekre ad alkalmat, ugyanazon záradékot tette ebbeli határozatába, s az eredmény is lett, hogy a népek igen nagy haszna származott abból, hogy a járások és egyes helységek maguk vettek ki az élemezést; mert tagadhatlanul nyeresége van az élemezésnek, jobb tehát ha nem egyes nyereszedők, hanem a nép zsebébe jön e nyereség.

Báró Perényi Zsigmond: Nem oly időben élünk, hogy arról volna szó, miszerint a helységekben a Cantourung megmarad-e, s minthogy nem ez a kérdés, tehát nem lehet most a felhozott mód követni; mert előre nem lehet meghatározni, hogy melyik helységbe mennyi katonaság fog szállítani. Ha majd az egész országban levő katonaság élemezéséről lesz szó, akkor elsőbbséget kell adni a helységeknek, de most feleslegesnek tartom az ebbeli intézkedést. (Helyes, maradjon a szerkezet!)

Elnök: Tehát a t. ház a képviselőház határozatát elfogadja.

B. Bánffy olvassa a 2 d. §-t s a függelékét, mi észrevétel nélkül fogadtatott el.

Ezen határozata a felsőháznak azonnal szerkezetbe foglaltatván, még az ülés folyama alatt hitelesítetteti.

LXXXIX-dik ülés a képviselőknél novemb. 1. 1848. reggeli 12 órakor. **Elnök** Pálffy János.

Elnök: Az ülés megnyit. A mult ülés jegyzőkönyve a jövő ülésben fog felolvasatni. Mindenek előtt jelentem, hogy ezen zászlót (a szöszekre kitűzött illy zászlóra mutatva.) Perczel Mór ezredes ur kidötte be, melyet egy kisebb rendű csapatban vetek el katonáink az ellenségtől. A taborból vett tudósítás fog felolvasatni.

Ludvigh János a jegyző olvassa a honvédelmi bizottmány elnöke Kossuth Lajos f. e. october 30-ról éjfélkor kelt jelentését.

Elnök: Azt gondolom, hogy itt nyilvánítani lehet, miszerint tekintetbe véve azt, hogy ezen újonnan eszkenem rögtönözve öszszelakitott csapat az ellenségéhez mérve kevés számával, nem csak ellent állott oly nagy seregnek, hanem a támadást, kivéve a kaszás csapatot mindenütt visszavertte. Ennek következtében a körülményeket tekintve, ezen ütkezetet nem elvesztett, hanem megnyert esatának venni lehet; nemcsak reményt vezetni nem kell, hanem abból oly erő és bizodalmat kell a nemzetnek meríteni arra, hogy mindazon csapatokat, melyek a nemzetre mérve vannak, annál nagyobb erővel fogja kiállani. Továbbá azt gondolom, hogy a tisztelt háznak véleményét fogom nyilvánítani, ha kijelentem: hogy Kossuth Lajos ur, mint a jelentésben megemlített vílöz aegöl születési Guyon kapitány, úgy szinte az egész hadsereg iránt a képviselő ház a maga méltóságát és közzönését jegyzőkönyvileg kimondja. Simoncs taboráról annyit jelent-

betek, hogy az Trencsin és Vágújhely között nem csak áll, hanem közé van szorítva úgy, hogy hihetőleg rövid idő alatt onnan örvendetes tudósítást fogunk kapni.

Táncsis Mihály: November 1-ő napja lévén, a mult országgyűlés kimondá a közteherviselést; annál fogva bátorodom indítványba hozni, hogy minden várnok, melyek természetesen közteherviselés alatt értenek mai naptól fogva vagy egészen megszüntessenek, vagy mindnyájan egyenlően viseljék azon terhet. Arra nézve, hogy mi történjék most a bérlőkkel, azt gondolnám legezelszerűbbnek, hogy azoknak általános kárpótlás adatnék, ezentul pedig minden várnokot a status huzna, mert a kétféle ellenörködés a vámszedésben ezéihöz nem vezetne. Ez volna indítványom, okokat felhozni nem szükséges. Én szerkezetet nem készítettem, de ha a ház parancsol velem, azt holnapra be fogom adni.

Elnök: Miután a törvény határozottan kimondja, hogy a teherviselés minden kivétel nélkül közös mindenkire, azt gondolom a hidvám is oda van érve úgy mint az adófizetés. A végrehajtás a kormányé lévén, az intézkedni fog, hogy az alul senki magát ki ne vonja. Most egyéb tárgy nincs.

Ülés vége ¼ órakor d. u.

Belföld.

U g o e s a b o l, october 27-kén. Az újabb események napsugári alatt széles e hazában megzendült a honfidev memmónsokra. A kedélyekről, melyeket az önkény teherhordójával századokig használt s ez által lélekleben megörpültnek hitt nép közszelleme iránt a legsötétebb pessimismus fogott el, felpattant a boru kérge. Bármi legyen megírva a sors örök könyvében hazánkról, — bár mikint esék a politiai combinatiók sötét szekrényébe vetett koszka; egy bizonyos: hogy nyit homlokossal s felemelt fővel nézhetünk jövendők elébe, mert constatirova állnak viszonyaink s most örök öntudatára jutánk.

Ki a magyar közvélemény meg nem mérgezett forrásaihoz közel áll: tisztábban, mint valaha, kell éreznie, hogy e nemzetnek enyészni nem lehet, e hazának nagynek s diasónak kell lennie. Ki látja, hogy a néptömeg legsalsóbb rétegeiben is most csak két érzelmél: a haza sorsán remegő epedéssel csüggu áldozatkész meleg honzerelem s a dynastia iránti mély és keseru indignatio: annak lelki szemei előtt megtestesülve áll a nagy profetia: „még jöni fog egy jobb kor.” Tagadja aztán valaki, hogy az igazság nem az isten feltartója e földön, melynek égi sugárai rést találnak a leghidegebb számítések fousáshoz; tagadja valaki, hogy az időben nem oly önségely rejlik, mit semmi hatalom le nem győzhet s a széljai elleni szegülés mindig annak kivívási eszköze; tagadja valaki, hogy az idő végtelen utján visszakanyarítható!

Egy rege szerint, az éjszaki sark tele megfagyasztja bár a zene folyamát, de a tavasz szelid fuvalmiban a felolvadott hangok csak andalítóbb varázsszal ömlenek el. Így bár sok lángéremény elfagyott a mult jégkarjai közt: de eljött az idő teljessége, melyben napok teendik azt meg, mit eddig évszázadok nem tehetének.

A seiga betegségében termi gyöngöit: a kenyérfá viharban terem, a palma teher alatt nő. Így hazánk. A vész tüze csak kifejté, megedzé erejét, s a rá zudított bajok özönéből csak szennytyől kimoakodva emelkedendik fel s szabadságának a tavaszi szellők meleg fuvalmaiban nőtt s a nyár heve és viharában megizmosult fája, a tél éjszaki szelének bátran nézend elébe.

Nem lehet, hogy e nemzet a sors mérlegében könnyűnek tallatassék.

Jelen állapotunkban a legkedvezőbb jelenség isten uja van. E nemzet mosesei álljanak meg szilárdul a téren, melyre az események óriás karja, s a viszonyok kenyszerúsége emelék, ne legyenek idegen istenei: s a nemzet mint egy férfi, támogatandja öket; hasznat tovább azon szellemben, mely már is oly gyönyörü dolgoknak volt szülő anyja: s áldjuk a kézt mely fellegot vert hazánk egére! De ha a szellem, mely a crisis nehé napjaiban ügyeink vezérlését átlengé, ernyedni talál, ott leszünk: hol Julius Caesar halálával a rómaiak: „jobb lett volna, ha vagy soha nem született, vagy soha meg nem halt volna.”

E gondolatok merültek fel lelkemben, midőn tollhoz nyúlék, a nyilvánosság areopagja előtt számot adni: miként felelt meg meggyék honvédi kötelességének? E lapok hesábjait csak az oly anyyra előtérbe nyomult harezias készültek s események közlése venén igénybe: e szerény vázlat csak a leglényesebbekre szorítkozandik.

Alakíták egy 210 fóból álló önkintes századot. Igaz, hogy a felzserelésben kissé cunctatoroskodánk; de most már a ruházat és felzserelés olyan, mely alig hogy valami kivánivalót s mindenesetre becsületünkre válik. Önkintesinkre már eddig is több mint 10 ezer pftot adánk ki. 300 fegyvert még a volt ministerium adott; e fegyverek Aradon várták önkintesinket: azonban a közvelein öszszedünkben kifejtett s mindinkább fenyegető alakot ölteni kezdő oláh mozgalmak miatt, azokat haza hozattuk s részint önkintesink, részint a tiszaujlaki és nagyszöllői nemzetörök kezeibe adtuk. — A honvédujonezok a kívánt arányban derék e. alispánunk mint kormánybiztos által kiállitva vannak s a kiállítás költségei fedezésére 10 ezer pftot veténk ki. Ha ehhez hozzá vesszük: hogy a haza oltárára is csaknem 4 ezer pftot levénk: a nyilvánosság örszemei előtt nincs oka pirulni oly moztóha anyagi viszonyok közé özvekeltek meggyéknek.

Hol politiai okok ellen nem álltak: a nemzetörserég tevékeny örsagyunk által rendezve van. A nemzetörsergi institutio azon hiányán, hogy tüzéretet nem állit, részünkről segít: kívánván: megyei méraökünk egy más mérnökkel Pestre küldük tüzérséget tanulni.

Hogy a népház bujtogatóknak fékerezését lehetetlenítsük; községenkint politiai biztosokat nevezünk, a bujtogatók fejére 50 p. ft díjt tettünk, a posták és utvelekkeli visszaélések ellenhatályosan intézkedünk; s általában a közsszend biztosítása és szilárdítására első alispánunkat teljhatalommal biztuk meg. S néki, kiben az erély és pontosság hosszas gyakorlat után mondhatni szenyvedélylyé nemesült, s a meggyékbeli minden vallásu lelkeszek hazafiságának közszobhatjuk, hogy e különböző népellemekből álló megyében a közsszend eddig semmi jelentékenyebb politiai szint viselő büntény által sem zavartatott meg.

